

İslam'da tarikat ve cemaatler üzerine bir değerlendirme

Abone Ol

Haber Merkezi · 18 Eylül 2016, 04:00 · Yeni Şafak

YORUM

PAYLAŞ

Yrd. Doç. Dr. Hamdi KIZILER - Karabük Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

İslam tarihi ve düşüncesi içinde de birçok farklı dinî, sosyal, ideolojik, kültürel yapılar doğmuş ve varlıklarını sürdürmüştür. Bunların bir kısmı dinin temel kaynakları olan Kur'an ve Sünnete bağlı kalarak varlıklarını devam ettirirken bir kısmı da asli kaynaklardan uzaklaştıkları için yok olup bitmiştir. İslam dünyasının pek çok yerinde var olduğunu bildiğimiz tarikat ve cemaat gibi oluşumlar, Anadolu'nun Müslümanlaşmasıyla beraber bu topraklar üzerinde de hep var olmuştur.

Şüphesiz insan unsurunu içinde barındıran her türlü yapı veya oluşumların olumlu yönlerinin yanı sıra olumsuz yönlerinin de bulunabileceği bir hakikattir. Buradan hareketle yaklaşık on dört asırdır İslam düşünce tarihi boyunca ortaya çıkan mezhep, ekol, düşünce, fırka, tarikat, cemaat gibi dinî, siyasi, sosyal vs oluşumların varlığı göz önüne alındığında, zararlarından ziyade faydalarının olduğu inkar edilemez bir gerçektir. Hz. Peygamber'den sonra dinin temel esasları çerçevesine bağlı ortaya çıkan söz konusu oluşumlar, günümüze kadar gelerek İslam'ın sahîh geleneğini oluşturmuştur. Buradan hareketle İslam kültür ve medeniyetinin Kur'an, Sünnet ve Sahîh Gelenek vasıtasıyla meydana geldiğini söylemek mümkündür.

İslam düşüncesi içinde yer alan ve yukarıda zikredilen oluşumları olumlu ve yararlı görmek, içinden doğdukları dinin temel esaslarına bağlı kalma şartına dayalıdır. Aksi halde adı ne olursa olsun, mezhep, ekol, tarikat veya cemaat, eğer Kur'an, Sünnet ve Sahîh Geleneğe aykırı söz ve davranış içeriyorsa, İslam ile bağdaşmaz.

FETÖ'NÜN GERÇEK YÜZÜ

Üzerinde yaşadığımız Anadolu topraklarında doğan söz konusu oluşumlardan FETÖ, kendisini dinî bir cemaat olarak iddia etmiş olmasına rağmen, devletine ve milletine menfur bir darbe hareketine kalkışmıştır. Esasen dinî bir yapı görüntüsünde iken, son birkaç yıldır ülkenin siyasi yapısıyla son derece gizli ve planlı şekilde mücadele edip güç peşinde koştuğu ve nihayetinde devlet erkini ele geçirmeye yönelik siyasi, askeri, hukuki, ekonomik bir yapılanma içinde olduğu anlaşılmıştır. Böylece dinî bir cemaat olmadığı, dini ve inananların saf duygularını kullandığı, İslam'ın temel esaslarına aykırı faaliyet yürüttüğü, hukuka aykırı terör eylemlerinde bulunan

bir orgut olduğu ayan beyan ortaya çıkmıştır. Artık masum bir cemaat değil, bir terör örgütü olduğu kesinleşmiş, din ile alakası kalmamıştır.

Ancak 15 Temmuz'dan beri bu terör örgütü üzerinden neredeyse hiçbir ayırım gözetmeksizin bütün cemaatler kötülenmektedir. Oysa “Batıl, makîsun aleyh olamaz.” ilkesi gereği, kötü olan bir şey, başkası için örnek olamaz. Genellemeci ve toptancı bir anlayışla bütün dinî yapılar kötülenmekte ve tarih boyunca yaptıkları güzel işler görülmemektedir.

Üstelik FETÖ örgütü sanki bir tarikatmış gibi işin içine tarikatlar da dâhil edilmiş ve kötülenmiştir. Oysa FETÖ, asla bir tarikat değildir. Zira pek çok yönden mesela bir silsileye sahip olmayışı gibi yapısal ve fonksiyonel açıdan tarikatlardan farklıdır. Ancak bütün bunlara rağmen bilen, bilmeyen, herkes yazarken veya söze başlarken âdeta ağız alışkanlığı ile “cemaatler ve tarikatlar” demektedir. Sanki İslam'ın ilk dönemlerinden günümüze kadar ortaya çıkan her türlü dinî, sosyal, kültürel vs cemaatler ile tarikatların hepsi kötü, din dışı, sapık, sapkın gibi değerlendirilmektedir. Oysa bu durum, insan ve eşyanın tabiatına aykırı olduğu gibi bizatihi İslam'ın temel anlayışına, bilime ve hakikate de terstir.

CEMAAT VE TARİKATLARA İLİŞKİN GENELLEME DEN UZAK DURMALI

İşin bir başka boyutu da din konusunda en üst seviyede eğitim almış İlahiyat ve Diyanet alanının etkin insanları da cemaat ve tarikat arasındaki farkları göz önüne almadan aynı kategoride değerlendirerek ele almıştır. Hatta toplumun diğer kesimleri gibi genellemeci ve toptancı bir yaklaşımla bütün cemaat ve tarikatları kötülemiştir. Bu duygu ve düşüncelerle İslam'ın cemaat ve tarikat anlayışıyla ilgili bazı mülâhazaları şöyle sıralamak mümkündür:

*İslam, cemaat dinidir. (Allah'ın birlik ve beraberliğe çağırması: “Sizden, hayra çağıran, iyiliği emreden ve kötülükten men eden bir topluluk bulunsun.” Âl-i İmrân, 104; “Ey iman edenler! Allah'a karşı gelmekten sakının ve doğrularla beraber olun.” (Tevbe, 119); “Namazı kılın, zekâtı verin. Rükû edenlerle birlikte siz de rükû edin.” (Bakara, 43))

*Aile, dinin önemseddiği ve övdüğü ilk küçük kurumdur. Aile aynı zamanda bir cemaattir. Dinin ilk temel eğitimi buradan başlar ve topluma yayılır.

*İslam; iman, ibadet ve ahlak olmak üzere üç temel unsuru ihtiva eder. İman ve ibadetin yanında ahlakın içselleştirilmesi, birey ve toplum hayatına yansıtılması ve eğitimi, tasavvuf ilminin doğmasına sebep olmuştur. Ahlakî eğitim/irşad, manevî bir ihtiyaç ise -ki öyledir- insan ve toplum, bu ihtiyacını dinî veya dinî olmayan, meşru veya gayr-i meşru yollarla bir şekilde karşılama gereği duyar. Buradan hareketle manevî eğitimi için rehberi olmayan birey yoktur. Zira her birey farkında olarak veya olmayarak birilerini kendine “Rol Model” (önder, lider, guru, şeyh) alır. Başka bir ifadeyle, değişik isim ve biçimlerle rehberi olmayan yoktur. Bugün insanların ve özellikle gençlerin etkilenip örnek aldıkları bir mürşid, yaşam koçu, yazar, şarkıcı, siyasetçi, hoca vs mutlaka vardır.

*Bütün ilahî dinlerde olduğu gibi İslam'ın da zahiri/görünür şekli ibadetlerinin yanında (şeriat),

açıktan görünmeyen içsel, derunî, manevî (mistik) bir yönü de vardır. (İhsan, zühd, takva, huşu gibi). Tasavvuf, işte dinin bu yönünden hareketle, Kur'an ve Sünnete bağlı olarak onun daha iyi, daha fazla, daha güzel yaşanmasıdır. Yani tasavvuf, asla Kur'an ve Sünnet dışında bir anlayışla doğmamıştır.

*Tasavvuf, zamanla dinin bu manevî, içsel, derunî yönünü yaşayarak tecrübe etmiş, zevk verdiğini görmüş, kendisine olan ilginin fazlalığını disipline etmek amacıyla Tarikat denilen kurumun doğmasına vesile olmuştur. Her tarikat, bireysel olarak bir kişinin dini yaşantıdan aldığı zevk ve tecrübeye göre biçimlenmiş anlayış veya yorumdur. Ancak bu, asla şeriatın dışında olmamıştır.

*İslam'ın ana hedefi insandır. İnsan maddî ve manevî yönü olan bir varlıktır. İslam'ın amacı sadece insanın maddî yönünü ele alıp ona bilgi yüklemek değildir. Yani İslam'ın insanla ilgisi salt bilgidir ibaret veya İslam, sadece şekil (şeriat) değildir. Bunun yanında İslam, insanın manevî, içsel yönünü yani onun kalbini yüceltmek ve olgunluğa ulaştırmayı da hedefler. İşte insanın bu yönü, ahlakî eğitim, nefis terbiyesi ve ruhun safleştirilmesiyle mümkündür. Tasavvufun hedefi de budur.

*Selçuklu ve Osmanlı'nın kuruluşunda sufiler ön ayak olmuştur. Devlet yöneticileri de sufilere hep ilgi ve alaka göstermiştir. (Şeyh Edebali-Osman Gazi, Fatih Sultan Mehmet-Akşemsettin gibi). Buna karşın onlar, siyasete bulaşmamak için azami gayret göstermiştir. Eğer günümüzde siyasetle olan ilişkisini bu anlayışla değerlendiremeyen cemaat ve tarikat varsa, taşıdıkları misyon gereği kendilerini gözden geçirmeleri gerekir.

*Tarih boyunca İslam'ın sahih geleneğinin dışında ortaya çıkmış oluşum ve hareketler de olmuştur. Ancak bunlar insanlara belli ölçüde zihinsel, ruhsal ve toplumsal zarar vermekle beraber pek uzun ömürlü de olmamıştır. Ayrıca bu tür oluşumlar belli bir zaman sonra mutlaka yok olmuştur. (Haricîler, Haşhaşîler, FETÖ gibi). Eğer tarikatlar gerçekten sapık/sapkın oluşumlar ise o zaman mutlaka bir gün yok olacaklardır.

*Günümüzde yaşadığımız bu menfur olaydan yola çıkarak din kisvesi altındaki eli kanlı bir cemaat bahane edilerek birileri tarikat/cemaat üzerinden sanki tasavvuf din dışıymış gibi bir algıyla insanlara İslam nefreti aşılamaktadır. Özellikle medya marifetiyle insanların zihnine tarikat ve cemaatleri dinin beslediği, dinin kötü yapı ve oluşumlar ürettiği, dolayısıyla dine mesafeli durmak gerektiği algısı verilmek istenmektedir. Bunun bir sonraki adımı da dinin insan hayatından çıkarılıp seküler bir anlayışın yerleşmesi olacağı anlaşılmaktadır.

*Bundan dolayı cemaat ve tarikatlara yapılan genellemeci ve toptan saldırılar, esasen İslam kültür ve medeniyetine yapılmış sayılır. Buna sessiz kalmak, makul bir Müslüman tavrı değildir.

*Malazgirt'te, İstanbul'un fethinde, Çanakkale'de ve nihayet 15 Temmuz'da hiçbir dünyevî kaygı ve düşünce taşımadan kutsalı, vatani ve milleti için bedenlerini topa, tanka ve mermiye siper edenlerin beslediği ana kaynak, Kur'an, Sünnet ve bu ikisinden doğan İrfan denilen manevî, derunî, içsel anlayıştır.

PAYLAŞ

#İslam tarihi

#Tasavvuf

#FETÖ

DÜŞÜNCE GÜNLÜĞÜ E-POSTA ABONELİĞİ

15 Temmuz

yenisafak.com/15Temmuz

Kudüs : Bir Şehrin Hikayesi

gzt.com/kudus

Yeni Şafak Seçim

yenisafak.com/secim

Yeni Şafak Ramazan

yenisafak.com/ramazan

Yeni Şafak Spor

yenisafak.com/spor

GZT Lokma

gzt.com/lokma

MOBİL UYGULAMALAR

Apple

Android

Windows

Yeni Şafak olarak yayın hayatına başladığımız ilk günden itibaren ülkemizde demokrasinin tüm kurumları ile yerleşmesi, milli irade ve değerlerimizin hakim olması için tüm gücümüzle çalıştık. Bu ülkenin geleceğinin derin sularda boğulup gitmemesi için çaba sarf ettik.

Fırtınalı günlerde sığınılacak bir liman olduk. Bugüne kadar ülkemize yapmış olduğumuz katkıyı bundan sonra da okurlarımızın desteği ile sürdürmeye devam edeceğiz. Her gün Yeni Şafak'la yeni bir umut olacak.

Son Dakika

Haberler

Koronavirüs

Türkiye

Dünya

Bilimsel Gelişmeler

Gündem

Darbe Girişimi

Eğitim

Politika

Yerel Haberler

Dünya

Ortadoğu

Avrupa

Amerika

Asya

Afrika

Antartika

Okyanusya

Özgün

Özgün haberler

Dini Bilgiler

Yemek Tarifleri

Diyet

Spor

Spor Haberleri

Transfer Haberleri

Beşiktaş Haberleri

Galatasaray Haberleri

Fenerbahçe Haberleri

Trabzonspor Haberleri

Futbol

Basketbol

Motor Sporları

Voleybol

F1

Extreme Sporlar

Golf

Güreş

Atletizm

Su Sporları

Salon Sporları

Uzakdoğu Sporları

Diğer

Ekonomi

Türkiye Ekonomisi

Dünya Ekonomisi

Otomotiv

Emlak

İş Dünyası

Basın İlan

İletişim / Harita

+90 212 467 65 00

Maltepe mah. Fetih cad. No 1/1
Topkapı Zeytinburnu İstanbul Türkiye

Bip / +90 530 846 00 00

Facebook

Instagram

Twitter

Google Plus

Pinterest

Youtube

Flipboard

Rss

Copyright 2017 © Yeni Şafak

Gizlilik Politikası

Kullanım Koşulları

Site Map

Medya Kit

Kurumsal

Bilgi Toplumu Hizmetleri

Hat Sanatı

Resimli cuma mesajları YENİ | Anlamlı, dualı, resimli, hadislerle güzel cuma mesajları ve sözleri

↑
YUKARI

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunundaki amaçlar ile sınırlı ve mevzuata uygun şekilde çerezler kullanılmaktadır. Detaylı bilgi için [çerez politikamızı](#) inceleyebilirsiniz.

